

BUSK

2006

20. søndag efter trinitatis - 29. oktober 2006

Denne hellige lektie skriver profeten Esajas:

Jeg vil synge en sang om min ven, min elskedes sang om hans vingård.

Min ven havde en vingård på en frugtbar skråning. Han gravede den, rensede den for sten og plantede den til med vinstokke. Han byggede et vagttårn i den og udhuggede også en perse. Han ventede, at den ville give vindruer, men den gav vilddruer.

Og nu, Jerusalems indbyggere, Judas mænd, døm mellem mig og min vingård:

Hvad var der mere at gøre ved min vingård, som jeg ikke har gjort? Når jeg ventede, at den ville give vindruer, hvorfor gav den så vilddruer?

Men nu vil jeg lade jer vide, hvad jeg vil gøre ved min vingård.

Jeg vil fjerne hegnet om den, så den bliver afgravet, nedrive gærdet om den, så den bliver trampet ned.

Jeg lader den forfalde, den bliver hverken beskåret eller hakket, så den gror til med tjørn og tidsel, og jeg forbyder skyerne at give den regn.

For Hærskarers Herres vingård er Israels hus, og Judas mænd er hans yndlingsplante.

Han ventede ret, men der kom retsløshed. Han ventede retfærdighed, men der kom nødskrig.

Es. 5,1-7

Epistlen skriver apostlen Paulus til romerne:

Brødre, for at I ikke skal stole på jeres egen klogskab, vil jeg have, at I skal kende denne hemmelighed: Der hviler forhærdelse over en del af Israel, indtil hedningerne fuldtalligt kommer ind; så skal hele Israel frelles - som der står skrevet:

"Befrieren skal komme fra Zion,
han fjerner ugudelighed fra Jakob.

Dette er min pagt med dem,
når jeg tager deres synder bort."

I forhold til evangeliet er de fjender, og det er de for jeres skyld; men i forhold til udvælgelsen er de elskede, og det er de for fædrenes skyld. For sine nådegaver og sit kald fortryder Gud ikke. For ligesom I engang var ulydige mod Gud, men nu har fundet barmhjertighed som følge af deres ulydighed, sådan er de nu også blevet ulydige som følge af den barmhjertighed, som er vist jer, for at også de kan finde barmhjertighed. For Gud har indesluttet alle i ulydighed for at vise alle barmhjertighed.

Rom 11, 25-32

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Jesus sagde: "Men hvad mener I? En mand havde to sønner. Han gik hen til den første og sagde: Min søn, gå ud og arbejd i vingården i dag. Men han svarede: Nej, jeg vil ikke! Bagefter fortrød han og gik derud. Så gik han til den anden søn og sagde det samme til ham. Han svarede: Ja, herre! men gik ikke derud. Hvem af de to gjorde deres fars vilje?" De svarede: "Den første." Jesus sagde til dem: "Sandelig siger jeg jer: Toldere og skøger skal gå ind i Guds rige før jer. For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham. Og skønt I så det, angrede I heller ikke bagefter og troede ham.

Hør endnu en lignelse! Der var en vingårdsejer, som plantede en vingård og satte et gærde om den, og han gravede en perse i den og byggede et vagttårn. Han forpagtede den bort til nogle vinbønder og rejste udenlands. Da høsttiden nærmede sig, sendte han sine folk til vinbønderne for at få sin høst. Men vinbønderne greb hans folk, og én pryglede de, en anden dræbte de, og en tredje stenede de. Han sendte nogle andre folk, flere end første gang, men de gjorde det samme ved dem. Til sidst sendte han sin søn til dem, for han tænkte: De vil undse sig for min søn. Men da vinbønderne så sønnen, sagde de til hinanden: Det er arvingen. Kom, lad os slå ham ihjel og få hans arv. Og de greb ham og smed ham ud af vingården og slog ham ihjel. Når nu vingårdens ejer kommer, hvad vil han så gøre med de vinbønder?"

De svarede ham: "Et ondt endeligt vil han give de onde og overlade vingården til andre vinbønder, som vil give ham høsten, når tiden er inde."

Jesus sagde til dem: "Har I aldrig læst i Skrifterne:

"Den sten, bygmestrene vragede, er blevet hovedhjørnestein.

Det er Herrens eget værk, det er underfuldt for vore øjne?"

Derfor siger jeg jer: Guds rige skal tages fra jer og gives til et folk, som bærer dets frugter. Og den, der falder over denne sten, bliver kvæstet, men den, som stenen falder på, vil den knuse."

Matt 21,28-44

BUSK

Hvad er BUSK?

BUSK står for BØRN – UNGE – SOGN – KIRKE og sætter fokus på børn og unge i kirken. BUSK- materialet udkommer en gang årligt og er udarbejdet af frivillige fra en række folkekirkelige børne- og ungdomsorganisationer. Materialet er ment som inspiration til at holde gudstjeneste for børn og unge.

Hvornår?

BUSK-dagen ligger altid den sidste søndag i oktober. I 2006 er det den 29. oktober, 20. søndag efter trinitatis.

Hvordan?

BUSK-materialet bliver sendt til alle ledere i de kirkelige børne- og ungdomsorganisationer, og vi opfordrer til, at sognets børne- og ungdomsorganisationer i fællesskab planlægger BUSK-gudstjenesten sammen med deres præst. Aftal et møde i god tid før BUSK-gudstjenesten, så I kan nå alle forberedelserne, og brug anledningen til at inddrage børnene og de unge i forberedelserne, så de for alvor føler, at det er deres gudstjeneste.

BUSK-dagen kan forløbe på mange måder. Det er altid sjovt at lade gudstjenesten være en del af et større arrangement, f.eks. afslutningen på en weekendtur. I kan også lave fællesspisning efter gudstjenesten eller aktiviteter for hele familien om eftermiddagen. Det gælder bare om at lade fantasien få frit løb!

Forskellige gudstjenester

Det kræver et grundigt forarbejde at holde en god gudstjeneste, og vi har derfor hjulpet jer på vej med et par forslag. Gudstjenesterne er vidt forskellige, og de er tænkt til mindst to forskellige aldersgrupper. Det er jer ledere, der kender børnene og de unge i netop jeres sammenhæng. I ved, hvad der passer bedst til deres alder. Vi opfordrer derfor til, at I anvender forslagene som idémateriale og bruger de dele af det, der passer til jer, jeres børn/unge og jeres kirke, så I med inspiration i materialet skaber jeres egen gudstjeneste.

Hvorfor?

Vi håber, at jeres BUSK-dag er med til at styrke samarbejdet mellem kirken og de forskellige kirkelige organisationer i sognet, så det bliver tydeligt, at selvom vi i det daglige arbejder hver for sig, så arbejder vi sammen i kirken.

Guds have 4
Børnegudstjeneste

Jeg har svigtet - hva' nu? ... 9
Ungdomsgudstjeneste

Guds have

Børnegudstjeneste

FØR GUDSTJENESTEN

Tanker om teksterne

Søndagens tekst handler om jødernes forhold til Jesus, et spørgsmål der ligger temmelig fjernt fra et dansk barns tro og hverdagsliv. Det gennemgående billede er "vingården".

Vi har i dette forslag valgt at frasortere både "hoved-hjørnesteinen" og "lignelsen om de to sønner". Som evangelielæsning benyttes lignelsen om de utro vingårdsmænd (Matt. 21, 33-41), og vi foreslår en frelseshistorisk temagudstjeneste med overskriften "Guds have". Gudstjenestens første del gennemgår frelseshistorien i tre dele: Skabelsen, Syndefaldet og frelsen i Kristus.

Gudstjenesten er inspireret af de to salmer "Gud plantede en have fra øst til vest" og "Du skabte os Herre til frihed og leg", så det kan varmt anbefales, at den ene eller begge salmer under en eller anden form indgår i gudstjenesten.

Ønsker man at lægge vægt på første eller sidste del af evangelieteksten, kan man finde forslag hertil i BUSK 1998.

Forberedelser

Pynt:

Kirken pyntes med korn-aks og vindrue-klaser (evt. som tegninger, hvis ikke den ægte vare er til at få).

Banner ("skyggespil")

Et farvestrålende billede af "Guds have" indgår i gudstjenesten - som et banner i hvidt stof (evt. lagen) med figurer i farvet karton. Inden gudstjenesten har børnene lavet farvelagte papfigurer af de ting, der findes i paradiset. Figurerne limes på et stort stykke lyst stof eller et lagen, der monteres på to pinde, så det kommer til at danne et banner. Det kan være en fordel, at figurerne har en markant form, så nogle af figurerne kan genkendes bare på formen, for på et tidspunkt vendes banneret med bagsiden ud mod menigheden, samtidig med at det belyses bagfra (som et skyggespil). Banneret bør clipses fast på et kasteskaf i hver ende (el. lign.), så to voksne med lethed kan holde det og vende det, som gudstjenesten skrider frem.

Ved gudstjenestens begyndelse er banneret placeret med forsiden udad.

Som inspiration til børnene, når de skal tegne og klippe figurer fra Paradiset, kan man gennemgå skabelsesberetningen og/eller sangen "Gud plantede en have fra øst til vest".

GUDSTJENESTEN

INDLEDNING

Ringning

Præludium

Indgangsbon

Kære Gud

Tak fordi vi kan komme i kirken i dag og høre om dit skaberværk, din have.

Hjælp os til at forstå,

hvad du har gjort for os

ved at sende din søn til jorden.

Lad os få en god gudstjeneste sammen.

Amen.

Indledningsalme

I østen stiger solen op

(Salmebogen)

Nu titte til hinanden

(Salmebogen)

Op, al den ting

(Salmebogen)

Måne og sol

(Salmebogen)

Himmelbuens Herre (Spænd over os..)

(Salmebogen)

Guds have I

Skabelsesberetningen genfortælles (1. Mosebog 2, 4b-17). Find evt. inspiration i børnebibler. Læg vægt på, at alt var godt i Guds have. Menneskene var skabt i Guds billede. De havde alle muligheder, og de måtte plukke al frugt i haven undtagen frugten fra kundskabens træ. De havde det herligt, og alt var såre godt.

Banner I

Banneret med figurerne fra Edens have har, siden gudstjenesten begyndte, været synligt for menigheden, men det hverken kommenteres eller fremhæves med lyssætning.

Spejlingsleg I

(Vi er alle skabt i Guds billede, og i de følgende spejlingslege arbejdes der med dette begreb.) Børnene (menigheden) finder sammen to og to. Den ene repræsenterer Gud og den anden et menneske, som er skabt i Guds billede.

I Guds have var Gud og mennesket sammen. Det

skal man nu prøve at forestille sig ved at stille sig over for hinanden to og to. Nu skal den ene (repræsenterende Gud) bevæge sig, og den anden (repræsenterende mennesket) skal spejle disse bevægelser. To og to skal man følge hinanden, ligesom de første mennesker på jorden fulgte Guds vilje.

Man kan for eksempel løfte armene og bevæge hovedet, eller man kan træde et skridt til siden og lade den anden følge efter. Hvis man er god, kan man prøve at gøre bevægelserne lidt hurtigere.

Guds have II: Syndefaldet

Genfortæl kort syndefaldet. Adam og Eva må ud af paradiset have. Alt bliver gråt og uden glæde. Guds drøm er bristet – hvor trist. (Evt. læsning Esajas 5, 1-7)

Banner II

Samtidig med at historien om syndefaldet bliver fortalt, vendes banneret nu sådan, at billederne vender væk fra menigheden. Banneret belyses bagfra med en overheadprojektor eller en anden kraftig lampe, sådan at figurerne på banneret fremstår som silhuetter. Under fremvisning af banneret synges "Gud planted en have fra øst og til vest" af børnene og menigheden. Hvis man synes, det tager for meget opmærksomhed fra banneret, at menigheden både skal synge og se på banneret, kan man lade en børnegruppe og/eller et kirkekor synge sangen.

Sang (Fælles/kor/solo)

Gud planted en have *(Højskolesangbogen)*

Spejlingsleg II

Menneskene er forvist fra paradiset. Dermed brydes den direkte kontakt til Gud. Spejlingslegen genoptages, men denne gang skal mennesket stå med ryggen til Gud - for at vise, at det er sværere at gøre, hvad Gud vil have, vi skal gøre, når vi ikke kan se ham. Gud har dog ikke forladt menneskene, så med lidt råben burde nogle simple øvelser stadig kunne gennemføres.

Salme

Du skabte os, Herre til frihed og leg

(Teensangbog m.fl.)

Vær mig nær, o Gud *(Spejdersangbøger m.fl.)*

Guds have III: Frelsen

Fortæl: Guds have blev grå og trist, da menneskene vendte ryggen til Gud. Men heldigvis kom der en be-

frier. Jesus kom til verden for at frelse og befri menneskene. Overalt hvor Jesus kom, blev menneskene glade. Han gjorde syge raske, tilgav synderne og blev ven for de ensomme. Kærligheden fik magt, og verden fik farver igen.

Banner III

Samtidig med at historien om Jesus bliver fortalt, vendes banneret igen. Det belyses nu forfra, så man kan se alle de flotte figurer som mere end bare skygger. Det forklares kort, at det er fordi Jesus er kommet til jorden, at vi igen kan se Guds herlighed. Man kan evt. lade børnene komme op og fortælle om de figurer, de selv har lavet.

Spejlingsleg III

Efter at Jesus kom til jorden for at frelse os alle sammen, er det blevet meget nemmere at se, hvad Gud vil have, at vi skal gøre. Det fortalte Jesus os nemlig, og man kan læse om det i Det nye Testamente. Ligesom vi nu kan følge de fagter, der bliver vist til den næste sang, sådan kan vi også følge det, som Gud har sagt.

Herefter synges "Han har den hele vide verden i sin hånd". Man kan her vælge at opløse grupperne og lade én person (symboliserende Jesus) lave fagterne, så hele menigheden kan følge dem.

Alternativt kan man, hvis man råder over en gruppe af personer, som kan fagterne til sangen (f.eks. et børnekor), vælge at tilføje en af disse personer til hver gruppe, så man nu har 3-personers grupper. Den nytildføjede er nu Gud og stiller sig bagved mennesket. Den person, der før var Gud, bliver nu "sendt til jorden" som Jesus og stiller sig foran mennesket, så både mennesket og Gud kan ses. Under sangen laver Gud nu fagterne, Jesus spejler sig i Gud, og mennesket i Jesus (symboliserende at vi gennem Jesus kan se, hvad Gud vil have, at vi skal gøre). Hvis den sidste model vælges, skal man huske også at have en person, som resten af menigheden kan følge.

Bevægelsessang

Han har den hele vide verden i sin hånd,
han har den hele vide verden i sin hånd,
han har den hele vide verden i sin hånd,
ja, han har verden i sin hånd.

Og han har stjerner, sol og måne i sin hånd,
ja, han har stjerner, sol og måne i sin hånd,
ja, han har stjerner, sol og måne i sin hånd,
ja, han har verden i sin hånd.

Han har min lille brune søster i sin hånd,*
han har min lille brune søster i sin hånd,
han har min lille brune søster i sin hånd,
ja, han har verden i sin hånd.

Han har min lille sorte broder i sin hånd,*
han har min lille sorte broder i sin hånd,
han har min lille sorte broder i sin hånd,
ja, han har verden i sin hånd.

Og han har alle børn på jorden i sin hånd,
ja, han har alle børn på jorden i sin hånd,
ja, han har alle børn på jorden i sin hånd,
ja, han har verden i sin hånd.

Han har dig og mig og alle i sin hånd,
ja, han har dig og mig og alle i sin hånd,
ja, han har dig og mig og alle i sin hånd,
ja, han har verden i sin hånd.

**Finder man ordvalget i vers 3 og 4 stødende, bør disse vers udelades. Det er f.eks. ikke ethvert adoptivbarn fra Sri Lanka, der vil bryde sig om at blive besunget på denne måde.*

Fagter til "Han har den hele vide verden"

Vers 1:

Man laver en stor cirkel, som en jordklode, foran kroppen.

Ved "i sin hånd" samles hænderne til en skål - gentages 3 gange.

Ved "ja, han har verden i sin hånd" laves en stor cirkel og til sidst en skål.

Vers 2:

Man peger op på stjerne, sol og måne (tre forskellige punkter).

Ved "i sin hånd" samles hænderne til en skål - gentages 3 gange.

Ved "ja, han har verden i sin hånd" laves en stor cirkel og til sidst en skål.

Vers 3:

Man lader som om, man vugger et barn i armene.

Ved "i sin hånd" samles hænderne til en skål - gentages 3 gange.

Ved "ja, han har verden i sin hånd" laves en stor cirkel og til sidst en skål.

Vers 4:

Man lader som om, man holder et gående barn i sine lillefingre foran sig.

Ved "i sin hånd" samles hænderne til en skål - gentages 3 gange.

Ved "ja, han har verden i sin hånd" laves en stor cirkel og til sidst en skål.

Vers 5:

Man slår ud med hånden for at inkludere alle.

Ved "i sin hånd" samles hænderne til en skål - gentages 3 gange.

Ved "ja, han har verden i sin hånd" laves en stor cirkel og til sidst en skål.

Vers 6:

Man peger på en anden, på sig selv og slår ud med hånden (som i vers 5).

Ved "i sin hånd" samles hænderne til en skål - gentages 3 gange.

Ved "ja, han har verden i sin hånd" laves en stor cirkel og til sidst en skål.

TEKST OG PRÆDIKEN

Evangelielæsning

Matt. 21, 33-44 (vi foreslår at udelade vers 28-32)

Prædiken (oplæg)

Verden er en dejlig have, skabt af Gud. Gud har givet os lov til at bo i haven, nyde den – og hjælpe til med at passe den.

Engang fortalte Jesus en sørgelig historie om nogle gartnere, der skulle passe en have for deres herre. I haven dyrkede man vindruer. Det var et godt job, men gartnerne ville absolut have det hele for sig selv. Derfor plukkede de alle druerne og gemte dem væk. Og da ejeren sendte sine tjenere hen for at hente årets høst af druer, så var der ingenting. "Hvor er hele høsten?" spurgte tjenerne. Men gartnerne tævede og bankede dem, så de måtte flygte derfra.

Alle, der hørte den sørgelige historie, tænkte: "Den historie kender vi godt. Det er den om Guds have. Menneskene vil ikke dele den med nogen. De vil have det hele for sig selv, om de så skal banke nogen for at få det! Det er også for dårligt, at vi ikke bare kan nyde det, Gud har givet os. At vi ikke bare kan dele det med hinanden og leve i fred. Vi skal passe på, at Gud ikke tager haven fra os."

Men Jesus fortalte videre:

Ejeren blev vred på gartnerne, men han gav ikke op endnu. Han tænkte meget på sin have, og han ville stadig gerne have sine druer. Til sidst sendte han sin søn hen til haven. "Ham tør de ikke røre", tænkte han. Men da gartnerne så sønnen, sagde de: "Kom, vi slår ham ihjel, så arver vi det hele!" Og så slog de sønnen ihjel.

"Det var da en mærkelig slutning", tænkte de alle sammen. "Hvem ville slå Guds søn ihjel?"

- Men det var der jo nogen, der gjorde. Jesus, Guds søn, blev faktisk slået ihjel. Det skete få dage efter, at han havde fortalt den historie om haven med de onde gartnere.

Slutter historien så her? Nej. Jesus er jo Guds søn. Og selv om de slog ham ihjel, stod han op af graven igen. Sådan kan Gud lave hele historien om, så den sørgelige slutning bliver til en ny vidunderlig begyndelse.

"Sådan skal det være fra nu af", sagde Gud. "Jesus døde, - så nu har der været død og ødelæggelse nok! Fra nu af vil jeg forandre enhver sørgelig slutning til en ny vidunderlig begyndelse."

Sådan går det til, at vi stadig lever her i Guds have. Vi kan glæde os og passe haven og nyde den. Og hvis nogen kan mærke, at deres lille hjørne i haven er blevet sørgeligt igen, fordi de skændes og ikke

vil dele med hinanden, eller fordi noget er mislykkedes, så er det vigtigt at bede Gud om hjælp. Hvordan kan Gud hjælpe? Tilgive det, der gik galt. Trøste og forstå, fordi Gud ved besked. Hjælpe os med at få øjnene op for den ny begyndelse (en glædelig opstandelse), også her i vores hjørne. *(Husk dem, der virkelig befinder sig i et af livets sørgelige hjørner: Børn, der oplever sygdom, dødsfald, sorg, svigt. Den nye begyndelse er ikke altid så ligetil at få øje på).*

Kirkebøn

Herre, vor Gud,
tak for livet,
og tak for tilgivelse, nye chancer og nye dage,
når vi har forspildt de gamle.

Vi beder dig:

Giv styrke og kræfter til dem, der er syge,
vær nær hos de sørgende og modløse.

Bliv hos dem, som tvivler,
så de aldrig er borte fra dig,
selv når de tror, du er langt væk.

Velsign vores verden

Hjælp de fattige og undertrykte,
og giv gode råd og milde tanker til dem,
der bestemmer over andre.

Velsign din kirke,
så din kærlighed må nå mennesker
gennem alt, hvad der foregår her.

Vær nær hos os alle, dag for dag,
lad os leve hver dag af din nåde,
og når vi skal dø, så lad os dø ind i din hånd.
Amen.

Salme

Dansens Herre *(March & Lejr, Spejdersangbøger)*
Du, som gir os liv og gør os glade *(Salmebogen)*
Gud, vi er i gode hænder *(Salmebogen)*
Nu fryde sig hver kristen mand *(Salmebogen)*

Nadver

Indledning

Kirken er pyntet med korn og druer. Ting, der vokser i Guds dejlige have. Af kornet kan man bage brød. Af druerne kan man lave vin. Netop brød og vin brugte Jesus til at forklare, hvorfor han skulle dø. "Spis brødet, det er min krop, som jeg giver til jer. Drik vinen, det er mit blod, som jeg giver til jer."

Når vi hører det, så forstår vi godt, at hans død er noget, han giver til os. Det var (og er) for vores skyld. Han skulle dø, for at vi kan få noget at leve af. Tilgivelse og nye chancer, det er den mad og drikke, han giver os. Sammen med Jesus på korset døde

også vores gamle dumheder og de ting, vi fortryder. De er for evigt borte. Men da Jesus stod op af graven igen, opstod også nye dage, tilgivelse og nye chancer til os. Det er det, der kan holde liv i os. Det er den mad og drikke, Jesus giver os i nadveren. Mad og drikke til evigt liv.

Fadervor

Indstiftelsesord

Nadveruddeling

Imens kan synges: Du gav mig, o Herre, en lod af
din jord *(Salmebogen)*

Bortsendelsesord

AFSLUTNING

Velsignelse

Salme

Nu takke alle Gud *(Salmebogen)*
Nu falmer skoven trindt om land *(Salmebogen)*
Håbstango (Fordi han kom...) *(Spejdersangbøger)*
Solen begynder at gløde *(March & Lejr m.fl.)*

Udgangsbøn

Tak, Gud,
fordi du skabte en dejlig have til os,
og fordi du vendte død og ødelæggelse
til en ny og vidunderlig begyndelse.
Hjælp os til at huske,
at vi skal passe på din have,
og at vi kan bede dig om hjælp,
når vi trænger til en ny begyndelse.
Amen

Postludium

Jeg har svigtet - hva' nu?

Ungdomsgudstjeneste

FØR GUDSTJENESTEN

Tanker om teksterne

Af de tre bibeltekster til 20.s.e. trinitatis har vi valgt blot at inddrage hovedparten af evangelieteksten direkte. Rammen om gudstjenesten bliver en startdialog og en slutmonolog, som inkluderer ind- og udgangsbønnerne. Undervejs i gudstjenesten afvikles op til fire cases, som søger at tydeliggøre anliggendet i evangelieteksten. Man afgør selv, hvorvidt alle fire cases anvendes (det kan f.eks. afhænge af målgruppen), ligesom det naturligvis også står frit for at inddrage de to øvrige bibeltekster, hvis det skønnes ønskeligt eller nødvendigt. I det hele taget må man gerne omredigere i forslaget, så en ønsket lokal tilpasning opnås.

I evangelieteksten spiller Jesus på nogle gammeltestamentlige associationer, som han forudsætter kendt hos sine tilhører. Det udnytter Jesus til at komme med sin pointe. På samme måde forsøger vi at skabe en sammenhæng mellem en nytestamentlig tekst og en moderne ungdomskontekst. Vi vil gerne reaktualisere Jesu pointe i en moderne kontekst, og det har vi forsøgt at gøre via bibliodrama.

Vi anbefaler derfor, at man anvender én af de to cases, der tager udgangspunkt i evangelieteksten, samt én af de to cases, der tager udgangspunkt i en moderne sammenhæng. Men dette er dog ikke nødvendigt. Se nedenfor.

Forberedelser

En kontakt til en lokal klub eller forening vil være nødvendig på et tidligt tidspunkt med henblik på gennemførelse af de små start- og slutoptrin såvel som de fire cases. Her tænkes dels på indlæring af replikker, dels på fremskaffelse af rekvisitter.

En eller anden udsmykning af kirkerummet med motiver fra et vingårdsmiljø anbefales. Sørg også i den forbindelse for en gruppe unge menneskers tidlige involvering i gudstjenesteplanlægningen.

Anvendelse af et væld af fyrfadslys under gudstjenesteafviklingen gør sig altid godt overfor unge mennesker; lysene kan evt. hjælpe med til en markering af locations i optrinene.

Vær selv opmærksom på at søge tilladelse til afspilning af de angivne præ- og postludier (samt KODA-afgift).

GUDSTJENESTEN

Startdialog (inkl. indgangsbøn)

(Erstat selv "Fyr1" og "Fyr2" med passende navne).

*Normal ung fyr1 sidder og fumler med sin mobil.
Normal ung fyr2 kommer ind, men går ikke hen til den anden med det samme.*

Fyr2: *(Indgangsbøn)* "Gud, det er mig, NN2. Jeg vil gerne be' dig om, at du vil være med mig i det, som jeg skal til nu. Jeg synes, det er svært, og du, Gud, kan hjælpe mig til ikke at hidse mig op. Hvad nytter det, hvis jeg selv gør en anden ked af det, når jeg selv er ked af det? Det skal siges på en god måde, men det skal også virke! Jeg stoler på dig, Gud! Amen."

Fyr2 går hen til fyr1, som kigger op.

Fyr1: Hej, NN2! Sid ned!

Fyr2: Hej! Godt at se dig! Sætter sig ned.

Fyr1: I lige måde.
Kort stilhed.
Hva' har du ellers gang i for tiden?

Fyr2: Ikke en skid. Jeg ka ik rigtig ta mig sammen, du ve'.

Fyr1: Nå!? Er der da noget galt?

Fyr2: Jaeh... det er der egentlig... har du tid til at snakke?

Fyr1: Ja da! Selvfølgelig. Fortæl nu, hva der er galt!

Fyr2: Fedt. Det er dejligt, du vil lytte. Du er god ven. Vi har også kendt hinanden længe. Det er jeg glad for, Fyr1!

Fyr1: *smiler drenget og giver fyr2 et venskabeligt puf.*
I lige måde, mand! Mig kan du altid stole på!

Fyr2: *sukker, venter lidt og begynder at forklare.*
Den anden dag henne i skolen hørte jeg noget, som gjorde mig meget ked af det...

Fyr1: Hvad var det..?

Fyr2: Jeg var nede på toiletet... jeg skulle skide... og mens jeg sad der, kom der to andre derned. De talte ret højt og grinede, så jeg kunne ikke undgå at høre, hvad de snakkede om...

Fyr1: Hvem var det?

Fyr2: Det ved jeg ik rigtig... jeg tror, det var nogen fra 9.a, men jeg ved det ikke. Men jeg er ret sikker på, det var nogen fra 9.

Fyr1: Hva snakkede de om?

Fyr2: De snakkede om mig. De sagde alle mulige mærkelige ting om mig. Jeg husker det ret godt, for jeg har ikke tænkt på andet siden. Genfortæller: "Ham der Fyr2 fra 8.b er godt nok en værre nar, hva? Jeg har tit selv tænkt på det. Har du ikke set hans tøj? Og alle de mærkelige ting han siger? Han er bare en freak!" ... Og så sagde den anden: "Ja, han er! Jeg tror også, det er rigtigt, at alle pigerne synes, Fyr2 er totalt klam... Han er jo totalt kikset!"

Fyr1: Sagde de det? Så'n no'en narhoveder!"

- Fyr2: Ja de gjorde... og mange andre ting... Jeg blev virkelig ked af det! Det er ik særlig fedt at være den, alle synes er en klam nar!
- Fyr1: Du er ikke en nar! De ved ik, hvad de snakker om! Jeg kender dig jo. Vi er homies, vi to! Jeg forstår godt, du blev ked af det, men lad nu være med at ta det alt for tungt! De sku bare ha nogen tæsk de idioter!
- Fyr2: Der er mere... De to snakkede om en anden, som de havde hørt de fleste rygter fra. De sagde endda, hvem det var.
- Fyr1: Hvem var det? Han ska ha nogen bank, den fede nar!
- Fyr2: De sagde ikke navnet, men jeg kan regne ud hvem det må være. De to vidste, at jeg er vild med Sidsel fra a-klassen, og de syntes, det var total grineren, for hun er (*imiterer*) "alt for hot for den klamme nar til Fyr2!"
- Fyr1: ...og...!?
- Fyr2: Du er den eneste jeg har fortalt, at jeg er vild med Sidsel! Det er altså dig, der har spredt alle de rygter og mærkelige ting om mig! Det er dét, der gjorde mig allermest ked af det, Fyr1! Du har svinet mig til over for nogle fra klassen. Det var nemlig ikke nogen fra 9.a, men det var Mads og Peter fra klassen! Det var bare noget jeg sagde, så du ikke kunne gætte, hvad det her gik ud på! Jeg troede vi var venner, Fyr1! Men du har bare brugt mig til, at de skulle synes, du var cool!
- Fyr2 rejser sig hurtigt og går sin vej inden fyr1 når at sige noget.*
- Fyr1 sidder tilbage som forstenet.*

Præludium

Black Eyed Peas: "Where Is The Love"
Tekst og evt. oversættelse vises på OH, evt. suppleret med billede/r eller en stump TV-avis på stor-skærm. Tekst kan findes på www.azlyrics.com.
(Ønsker du hjælp til oversættelse, så kontakt erik.kobbelgaard@tdcadsl.dk).

1. salme

Et træ, der ikke bærer frugt
(*Salmer og sange i skole og kirke*)
Vintræ og grene og frugt hører sammen
(*Salmebogen*)

Evangelielæsning

Matt.21,33-42

Udvælg og kombinér selv de cases, gudstjenesten ønskes bygget op over. (Er man blandt skuespilglade unge mennesker, kan alle fire cases naturligvis indgå).

- Case A: Anklagers afsluttende procedure i retssag mod vingårdsbønder
- Case B: Dommerforhør af vingårdsbønder
- Case C: At smide affald
- Case D: Egocentreret dreng

To cases fra en retssag mod vingårdsbønderne:

Case A

Vi befinder os i en retssal. En advokat (evt. i sort kappe og med paryk) står ved en slags skranke. Han er vingårdsejerens advokat, og efter diverse vidneudsagn går han nu i gang med sin afsluttende procedure:

Høje dommer!

Jeg skal på vegne af min klient, Vincent Stockenbauer, kræve de tre tiltalte vingårdsarbejdere idømt ubetinget fængselsstraf på op til 12 år hver for groft overfald, mishandling og drab på min klients medarbejdere af to gange samt overlagt drab på sammes søn.

Den rå vold og kyniske brutalitet, som de tre tiltalte udviste, henholdsvis d. 5., 9. og 12. oktober dette år, bunder efter anklagerens opfattelse ene og alene i afstumpet egoisme og fuldstændigt uretmæssige og urealistiske forestillinger hos de tre tiltalte om ejerforholdet til vinmarkerne og deres afgrøder såvel som til muligheden for at bringe sig selv ind som arving efter afdøde søn.
Mage til griskhed og grådighed har jeg som advokat

gennem mange år kun sjældent set. Efter min klients ihærdige og dygtige indsats for at etablere områdets absolut fineste vindyrkningsarealer, som han oven i købet i tillid til uddannede fagfolk udlejede til disse med en indlysende forventning, ja fast overbevisning om deres dygtige, arbejdsomme og ansvarsbevidste indsats som forpagtere, må vi alle i dag konstatere, at de tre tiltalte vingårdsmænd på skammeligste vis har misbrugt ejerens tillid og forventning.

En helt klar passage i lejekontrakten mellem de to parter er ordlyden om afgrødedeling efter hvert års druehøst. Ingen kan ved gennemlæsning af kontrakten være i tvivl om den gensidige aftale om ejerens ret til en del af udbyttet.

Og det var kun som en naturlig opfølgning af kontraktens klare ordlyd på dette punkt, at min klient sendte bud efter sin andel af høsten. Tre gange bud skulle vise sig ikke at være nok!

At vingårdsejerens udsendte medarbejdere hele to gange ikke blot bliver forulempet og uretmæssigt antastet, men tortureret og til sidst dræbt henholdsvis d. 5. og 9. oktober er ganske utilstedeligt.

Og den grad af overlagt planlægning med kyniske hensigter, som mordet på min klients søn d. 12. oktober vidner om, kan kun beskrives som intrigant, bestialsk og fuldstændig afstumpet. Sønnen dræbes med koldt blod på faderens mark!

Høje dommer!

Jeg finder ingen tvivl om skyldsspørgsmålet omkring de tre tiltaltes forbrydelser.

Jeg appellerer derfor til en strafudmåling, der hverken lader de involverede eller omverdenen i tvivl om rettens krav om respekten for den ukrænkelige ejendomsret, om respekten for det enkelte, frie individs liv og ukrænkelighed og om rettens krav om retfærdighed over for både voldsudøvere og volds ofre.

Hermed overgiver jeg sagens afgørelse til Dem, høje dommer.

Case B

En dommer kommer ind og stiller sig enten på prædikestolen eller i bunden af kirken – blot ikke samme sted som de tre tiltalte står.

Dommer: Jeg, dommer Claudius, skal dømme i sagen mellem vingårdsejeren og hans bønder. Før de anklagede frem.

Tre vingårdsbønder kommer ind, gerne i lænker, og står midt i kirken.

Dommer: Er I arbejderne fra anklagerens vingård?

Bønderne: Ja, det er vi.

Dommer: I er anklaget for mord af første grad, mordet på vingårdsejerens søn.

Bønderne: Ja, det er sandt.

Dommer: Er det sandt, at denne vingårdsejer har givet jer alt og altid sørget for jer?

Bønderne: Ja, det er sandt.

Dommer: Og denne mand stoledes så meget på jer, at han overlod vingården i jeres hænder, mens han selv rejste udenlands?

Bønderne: Ja, det er sandt.

Dommer: Da høsttiden kom, og ejeren af vingården sendte sine tjenere af sted efter den høst, som tilhørte ham, så pryglede I dem alle og jog dem tilbage. Er dette sandt?

Bønderne: Ja, det er sandt.

Dommer: Vingårdsejeren sendte derefter nye folk for at indkræve, hvad der tilhørte ham. Og disse folk fik samme behandling som deres forgængere. 2 af dem dræbte I oven i købet! Er det sandt?

Bønderne: Ja.

Dommer: Til sidst sendte ejeren ikke flere folk, og han sendte heller ikke krigsfolk for at hente sin ejendom. Han sendte sin egen søn for på fredelig vis at hente sin faders høst. Men jeres øjne fyldtes af had og griskhed, og I jog sønnen ud af vingården og dræbte ham på barbarisk vis. Er dette sandt?

Bønderne: Ja, det er sandt.

Dommer: Så har jeg kun ét spørgsmål tilbage. Når denne mand var så god, viste jer tillid og gav jer alt, hvad ku' så få jer til at blive så hadske og griske, at I ville dræbe hans egen søn?

2. salme

Du, som gir os liv og gør os glade (Salmebogen)
Dommer over levende og døde (Salmebogen)

2 korte cases:

Case C

En dreng kommer gående op gennem kirken (=en gågade eller en skov), mens han nynnende hører musik på sin MP3-afspiller. Ser et sted hen. Der går en indvandrer (kan være en fiktiv person, behøver altså ikke være rollebesat). Indvandrereren smider noget slikpapir på jorden.

Dreng: HEY PERKER! Du skal ikke komme her og svine vores land til. Saml det slikpapir op! Tag dig sammen, mand! I tror altid bare, I kan opføre jer, som I vil... Så opfør dig dog normalt, mand!

Drengen går videre og nynner igen til sin musik. Pludselig løber MP3'eren tør for batteri.

Dreng: Øv, sådan noget pis!

Drengen tager de gamle batterier ud, smider dem på jorden og sætter nogle nye i. Går nynnende videre.

Case D

Samme dreng kommer hjem fra skole og smider tasken fra sig på gulvet. Går ud i køkkenet og tager noget mad. Hans lillesøster kommer løbende og råber:

Lillesøster: NN! NN! Der er fløjet et fly ind i nogle højhuse!

Drengen: Nåeh – okay. Det var da ikke så godt...

Drengen spiser færdig og sætter sig derefter ind foran fjernsynet. Herfra lyder det fra speakeren, at der er fløjet fly ind i World Trade Center i USA.

Drengen: EEJ!!! Hva sker der! De har jo afløst Venner (el. Dawson Creek, Kongen af Queens, CSI)
Og så bare pga. et eller andet fly!

Slukker for TV'et og går sur ud igen.

Præstens opsamling

Stikord til opsamling på cases:

Historierne om vinbonden handler om alt det her. Vinbonden er et billede på Gud, der har gjort ALT, for at vingården skal bære meget og god frugt. Vingården er et billede på verden og mennesker. Dengang Gud og Israel hørte sammen, havde Gud givet israelitterne alt. Han havde gjort dem til et folk, befriet dem fra slaveriet i Egypten, han gav dem mad i ørkenen, gav dem et land og sejr over deres fjender. Han gav dem et sted at bo og en lov, så de kunne bygge et samfund op. Men israelitterne var ligeglade med Gud. De gjorde, som det passede dem, samtidig med, at de troede, de var bedre end alle andre mennesker. At "bære dårlig frugt" betyder at være ligeglade med alt, hvad vi har fået fra Gud (for at bruge dagens GT-tekst).

Men Gud er god, så han besluttede sig for at tilgive menneskene, selv om de alle sammen, både israelitter og alle andre var ligeglade med ham. Det gjorde han ved selv at tage menneskenes skyld på sig. Det er det, der skete på korset. Han døde for at tage alle menneskers skyld på sig. Det handler historien for øvrigt også om. Vinbonden sendte jo sin søn, men arbejderne slog ham ihjel.

Arbejderne i vingården er også fuldstændig ligeglade med vinbonden, selv om han har givet dem arbejde og løn. De tror, de har lov til at gøre, hvad der passer dem, og de ser slet ikke, at de gør noget meget forkert.

Det er her historierne passer på fyr1 og fyr2. De har været venner hele livet. fyr2 har altså givet fyr1 ven-skab, glæde og alvor, men mest vigtigt: kærlighed. Da fyr1 bagtalte fyr2, var han ligeglade med alt det, de havde sammen og blev hovmodig. Hovmod er at tro, man er bedre end andre. Han misbrugte sin vens tillid.

Gud har også tillid til os. Men vi misbruger den tillid, ligesom fyr1 gjorde. Ligesom fyr1 og fyr2 havde givet hinanden kærlighed, har Gud givet os kærlighed. Livet, en familie, venner, en historie. Men det vigtigste af alt er Guds løfte om, at han vil elske og tilgive os uanset hvad. Skal vi bare være ligeglade med det? Nej, selvfølgelig skal vi ikke det!

Vi skal tænke på Gud som en god ven, som vi ikke vil svigte ved at være ligeglade. Vi skal hverken være ligeglade med Gud eller med andre mennesker, for de to ting hænger sammen. Gode frugter er de gode ting, vi gør mod hinanden.

Den frihed, vi har, som Kristus gav til os ved at dø på korset, skal vi ikke misbruge. Vi skal ikke tro, vi er frie til at gøre hvad som helst. Vi skal ikke tro, at verden kun er til for vores skyld. Det handler "case C" og "case D" om. Dobbeltmoral og afstumpethed.

Fyr1 blev vred på dem, der havde bagtalt hans ven. Fyr1 var alt for hurtig til at dømmе andre, hvor det viste sig, at han selv var den værste af dem alle. At bære god frugt, som historierne handler om, er også at se sine egne fejl, før man ser de andres. Ellers havner man i samme situation som fyr1.

I sangen "Where Is The Love" synger de også om de her ting. Dobbeltmoral. Can you practice what you preach? Hvor er kærligheden blevet af i vores hverdag og omgang med hinanden? Hvis man skal starte et sted, bliver man nødt til at starte med sig selv. Vi lever vores liv uden at stoppe op og tænke over vores handlinger. Vi lader os styre af medierne, af vores egoisme eller andre ting. Se fx case C og D.

3. salme (nadversalme)

Se, hvilket menneske *(Salmebogen)*

Nadver

Der vælges måske en lidt kortere og lettere indledningsliturgi som oplæg til nadveren, evt. med korte bemærkninger, der trækker tråde til en case eller to. Det bør også overvejes, hvorvidt det kunne være hensigtsmæssigt med kontinuerligt nadverbord.

Takkebøn

God ide, hvis den bliver formuleret i det lokale BUSK-udvalg, gerne med tråde til teksterne. Alle beder med på Fadervor til sidst.

Velsignelse

Udsendes evt. også på sms bagefter, idet menigheden ved indgangen er blevet bedt om at notere deres mobilnummer på en seddel i våbenhuset. Brug gruppe-sms.

4. salme

Du sætter os på plads
(Salmer og sange i skole og kirke)
Dommer over levende og døde *(Salmebogen)*

Slutmonolog (inkl. udgangsbøn)

Normal ung fyr1 (fyr1) fra dialog 1 kommer ind igen.

Fyr1: Mand! Fyr2 fik virkelig sat mig på plads...! Han fik virkelig åbnet mine øjne for, hvor stor en nar jeg har været! Jeg udnyttede min bedste ven, for at de seje fra klassen skulle synes, at jeg var cool. Og det mærkeligste er, at jeg ikke engang tænkte over det, da jeg bagtalte ham. Han er min bedste ven, og jeg sked bare på ham... jeg var totalt ligeglad med, at han blev ked af det...

Tænker lidt og siger melankolsk:

Vi har kendt hinanden altid! Vi har leget sammen, da vi var små, og dengang hjalp han endda mig, da jeg ikke havde det så godt. Vi lovede også hinanden, at vi skulle være venner altid... og nu har jeg måske mistet min bedste ven. Jeg har bare sådan en dårlig samvittighed! Jeg er en dum idiot... og det værste er, at det er min egen skyld...

Sætter sig opgivende ned.

Han ser op og henvender sig til menigheden:

Vil I ikke være søde og be' en bøn sammen med mig? (udgangsbøn)

Folder hænderne og begynder at bede:

Gud... Jeg vil gerne be' dig om at trøste fyr2. Han er meget ked af det. Og jeg ved godt, at jeg selv skal sige undskyld! Så dét vil jeg også gerne be' dig om...altså om, at du vil gi' mig mod til at sige undskyld. Og Gud... alt det her med fyr2 har også åbnet mine øjne for, hvad du har givet mig. Jeg kan godt se mig selv som en af de dér vingårdsarbejdere... nogle gange er jeg vist lidt utaknemmelig og ligeglad... Og Gud... tak fordi du lytter og er der, selv om jeg ind mellem er en dum idiot! Amen.

Postludium

Gentagelse af præludiet.

Spørgeskema 2006

Spørgeskema til præster og ledere i kirkelige børne- og ungdomsorganisationer vedrørende BUSK-materialet.

Har I brugt årets BUSK-materiale?

Nej - fordi:

Der afholdes ikke BUSK i sognet

Materialet er ikke anvendeligt

Evt. uddybelse:

Ja, materialet er brugt til:

idéer til struktur

idéer til indhold

idéer til bøn, salmer, drama eller prædiken

idéer til forberedelsesmøder

Virkede materialet umiddelbart tilgængeligt?

Overskueligt og let at gå til

Nogenlunde klart

Rodet og indviklet

Virkede materialet gennemarbejdet?

Gedigent og gennemtænkt

Acceptabelt

Mange fejl og mangler

Hvilken gudstjeneste / hvilke gudstjenester er brugt?

Børnegudstjenesten

Ungdomsgudstjenesten

Er hele materialet brugt eller kun dele heraf?

Kommentarer til årets materiale:

Idéer til hvordan BUSK-materialet fremover kan gøres bedre:

Sendes eller mailes til:

Erik Kobbegaard, Sandbjergvej 8, 7130 Juelsminde erik.kobbegaard@tdcads1.dk

Kan også udfyldes på vores hjemmeside: www.buskgudstjeneste.dk

BUSK

2006

Vi står bag

Repræsentanter i udvalget

FDF

Rysensteengade 3
1564 København V
Tlf. 33 13 68 88 Fax 33 91 91 65
www.fdf.dk
fdf@fdf.dk

Søren Peter Jonstrup, Århus
Mia Wriedt, Randers

De grønne pigespejdere

Rosenborggade 3
1130 København K
Tlf. 33 12 95 38 Fax 33 12 67 75
www.pigespejder.dk
info@pigespejder.dk

Benthe Kleon Jeppesen, Åbybro

KFUM-spejderne i Danmark

Rysensteengade 3, 1.
1564 København V
Tlf. 70 10 26 66 Fax 39 16 26 66
www.spejdernet.dk
info@kfumspejderne.dk

Frederikke Hygum Thyssen, København
Anders Kjeld Jensen, Århus

KFUMs Idrætsforbund i Danmark

Peder Toftsvej 21
6000 Kolding
Tlf. 70 23 73 11 Fax 70 23 73 12
www.kfumid.dk
kfumid@kfumid.dk

Erik Kobbegaard, Juelsminde

KFUM og KFUK i Danmark

Valby Langgade 19
2500 Valby
Tlf. 36 16 60 33 Fax 36 16 08 18
www.kfum-kfuk.dk
national@kfum-kfuk.dk

Morten Hougaard Sørensen, Århus
Lea Hoff Lauridsen, Århus

Layout:
Forsidefoto:
Tryk:

Helle Klindt-Moustgaard
Ulrik Madsen, Den økologiske have
Pors Tryk